

บทที่ ๔

สรุปและขอเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ จุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อการวางแผนครอบครัว ของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้ของประเทศไทย และชาวไทย ทั้งนี้ เพราะกลุ่มชนทั้งสองต่างกันทั้งการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ ศาสนา ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี หนึ่งการศึกษาอื่น ๆ ส่วนใหญ่มุ่งทำการศึกษาประชากรในแต่ละแห่งเท่านั้น โดยที่ยังมิได้นำผลการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ มาทำการเปรียบเทียบอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงทำการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มชนทั้งสองว่า มีลักษณะแตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกันอย่างไรบ้าง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบครั้งนี้ ใช้ข้อมูลปฐมภูมิของสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ ที่ได้ทำการศึกษาสารวจความรู้เบื้องต้น ทัศนคติและวิถีปฏิบัติ เกี่ยวกับอนามัยครอบครัว ของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้ในเขตมหัทธโนบล จังหวัดยะลา เมื่อเดือนสิงหาคม ถึง ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ภายใต้การอำนวยการของคุณสุนทร สุวิภกิจ นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลปฐมภูมิของศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางประชากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทำการสำรวจตามโครงการวิจัยต่อเนื่องระยะยาวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและประชากร โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรในเขตชนบททั่วประเทศ เมื่อเดือนเมษายน ถึง พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ ภายใต้การอำนวยการของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ

การศึกษา มุ่งที่จะเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของข้อมูลได้แก่ขนาดของตัวอย่าง ลักษณะของครอบครัว ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน ลักษณะอาชีพของหัวหน้าครัวเรือน และภาวะเจริญพันธุ์ ซึ่งเปรียบเทียบถึงจำนวนครั้งที่สตรีแต่งงาน จำนวนครั้งที่ตั้งครรภ์ จำนวนเด็กเกิดมีชีวิต ตลอดจนจำนวนเด็กที่ยังมีชีวิตอยู่ นอกจากนี้ยังวิเคราะห์เปรียบเทียบถึงความรู้ เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ อันได้แก่ความรู้ที่ทราบมาก่อนเกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ และความคงการที่จะทราบเพิ่มขึ้นอีก วิเคราะห์เปรียบเทียบถึงทัศนคติที่มีต่อการวางแผนครอบครัวและภาวะเจริญพันธุ์ อันได้แก่ความเห็นที่มีต่อการวางแผนครอบครัว จำนวนบุตรที่คิดว่าเหมาะสม และความคงการที่จะมีบุตรเพิ่ม ตลอดจนเปรียบเทียบถึงภาวะ

เจริญพันธุ์ ทั้งของชาวไทยมุสลิมและชาวไทย วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติตนเกี่ยวกับ การควบคุมภาวะเจริญพันธุ์ อันได้แก่ผู้ที่ป้องกันการปฏิสนธิในปัจจุบัน และความต้องการที่จะ ป้องกันการปฏิสนธิในอนาคต

ผลของการศึกษาเปรียบเทียบ

๑. ลักษณะทั่วไปของข้อมูล

๑.๑ ขนาดของตัวอย่าง ปรากฏว่าชาวไทยมีขนาดตัวอย่างใหญ่กว่า เพราะ เป็นการศึกษาศึกษาโดยการสุ่มตัวอย่างประชากรในชนบททั่วประเทศ และชาวไทยมุสลิมทำการ ศึกษาสำรวจโดยการเลือกหมู่บ้านในชนบทที่มีชาวไทยมุสลิมเป็นจำนวนมากเพียง ๒ หมู่บ้าน ในจังหวัดยะลาเท่านั้น

๑.๒ ลักษณะของครอบครัว ส่วนใหญ่ทั้งชาวไทยมุสลิมและชาวไทยเป็นครอบครัว แบบแรกเริ่มเกือบร้อยละ ๕๐ ทั้งสิ้น แสดงว่ามีลักษณะของครอบครัวคล้ายกัน

๑.๓ ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน ชาวไทยหัวหน้าครัวเรือนมีระดับการ ศึกษาสูงกว่าหัวหน้าครัวเรือนชาวไทยมุสลิม ทั้งนี้ผู้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และสูงกว่ามี จำนวนแตกต่างกันเป็นร้อยละ ๕๖ และร้อยละ ๖๔ ตามลำดับ

๑.๔ ลักษณะอาชีพของหัวหน้าครัวเรือน ส่วนใหญ่ทั้งชาวไทยมุสลิมและชาวไทย มีอาชีพทางเกษตรกรรม คือการทำนาทำสวนเหมือนกัน แต่ชาวไทยมุสลิมมีจำนวนร้อยละ ของการทำเกษตรกรรมสูงกว่าชาวไทยเล็กน้อย เป็นร้อยละ ๔๕ และ ๓๖ ตามลำดับ

๑.๕ จำนวนครั้งที่สตรีแต่งงาน ปรากฏว่าสตรีชาวไทยมุสลิมมีโอกาสที่จะแต่งงาน มากกว่าสตรีชาวไทย ทั้งนี้สตรีชาวไทยมุสลิมแต่งงานเกิน ๑ ครั้งถึงร้อยละ ๒๕ โดยที่ สตรีชาวไทยมีเพียงร้อยละ ๑๓ เท่านั้น

๑.๖ จำนวนครั้งที่ตั้งครรภ์ สตรีชาวไทยมีโอกาสจะตั้งครรภ์ได้มากกว่า ทั้งนี้ ปรากฏว่าสตรีชาวไทยตั้งครรภ์แล้วเฉลี่ย ๔.๕ ครั้งต่อสตรี ๑ คน โดยที่สตรีชาวไทยมุสลิม ตั้งครรภ์แล้วเฉลี่ย ๓.๖ ครั้งต่อสตรี ๑ คน

๑.๓ จำนวนเด็กที่เกิดมีชีพชาวไทยมีจำนวนมากกว่า ทั้งนี้เด็กเกิดมีชีพชาวไทย ๔.๓ คนต่อสตรีชาวไทย ๑ คน แต่เด็กเกิดมีชีพชาวเอเชียต่อสตรีชาวไทยมุสลิม ๑ คน เพียง ๓.๔ คน เท่านั้น

๑.๔ จำนวนเด็กที่ยังมีชีวิตอยู่ก็ปรากฏว่าชาวไทยมีมากกว่าชาวไทยมุสลิมเช่นเดียวกัน กล่าวถึงเด็กที่ยังมีชีวิตอยู่ตัวเฉลี่ยต่อสตรี ๑ คนเป็น ๓.๖ คน และ ๒.๙ คน ตามลำดับ

๒. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิ

๒.๑ การทราบวิธีป้องกันการปฏิสนธิ ปรากฏว่าชาวไทยมุสลิมทราบน้อยกว่าชาวไทยมาก ทั้งนี้ชาวไทยมุสลิมทราบเพียงร้อยละ ๒ โดยที่ชาวไทยทราบถึงร้อยละ ๔๔ ชาวไทยมุสลิมที่ทราบส่วนใหญ่เป็นสตรีอายุระหว่าง ๒๐ - ๒๕ ปี สามีมีอาชีพทำนาทำสวนและพ่อค้า สำหรับชาวไทยที่ทราบส่วนใหญ่เป็นสตรีอายุระหว่าง ๒๐ - ๔๔ ปี สามีเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และสูงกว่า สามีมีอาชีพทำนาทำสวน พ่อค้า และข้าราชการ

๒.๒ ความต้องการที่จะทราบเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิเพิ่ม ปรากฏว่าชาวไทยมุสลิมที่ทราบการป้องกันการปฏิสนธิวิธีต่าง ๆ มีจำนวนน้อยนั้น ต้องการทราบเพิ่มถึงร้อยละ ๙๖ ส่วนใหญ่เป็นสตรีทุกกลุ่มอายุตั้งแต่ ๑๕ - ๔๔ ปี ระดับการศึกษาของสามีปรากฏว่าสามีไม่เคยเรียนหนังสือ และผู้ที่สามีเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และสูงกว่า เป็นจำนวนมาก สตรีที่ต้องการทราบเพิ่มดังกล่าวสามีมีอาชีพทำนาทำสวนเป็นส่วนใหญ่ สำหรับชาวไทยต้องการทราบเพิ่มเพียงร้อยละไม่ถึง ๕๐ ส่วนใหญ่เป็นสตรีอายุ ๒๐ - ๔๔ ปี สามีเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และสูงกว่า และไม่เคยเรียนหนังสือเป็นจำนวนมาก สามีมีอาชีพทำนาทำสวนเช่นเดียวกับชาวไทยมุสลิม

๓.ทัศนคติที่มีต่อการวางแผนครอบครัวและภาวะเจริญพันธุ์

๓.๑ ความเห็นที่มีต่อการวางแผนครอบครัว ปรากฏว่าชาวไทยมุสลิมที่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิน้อย เห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัวถึงร้อยละ ๕๒ ส่วนใหญ่เป็นสตรีทุกกลุ่มอายุ ตั้งแต่ ๑๕ - ๔๔ ปี สามีมีอาชีพทำนาทำสวน ชาวไทยเห็นด้วยนี้ไม่ถึง

ร้อยละ ๒๔ ผู้ที่ได้ด้วยส่วนใหญ่เป็นสตรีอายุระหว่าง ๒๐ - ๔๔ ปี สามีเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และสูงกว่า และสามีมีอาชีพทำนาทำสวนเป็นส่วนใหญ่

๓.๒ จำนวนบุตรที่คิดว่าเหมาะสม ชาวไทยมุสลิมต้องการมีบุตรโดยเฉลี่ย ๓.๘ คนต่อสตรี ๑ คน ชาวไทยต่งการ ๓.๕ คนต่อสตรี ๑ คน

๓.๓ ความต้องการที่จะมีบุตรเพิ่ม ชาวไทยมุสลิมต้องการมากกว่าชาวไทย ชาวไทยมุสลิมที่ต้องการบุตรเพิ่มร้อยละ ๕๓ ส่วนใหญ่เป็นสตรีอายุน้อยกว่า ๓๐ ปี สามีมีอาชีพทำนา ทำสวน ระดับการศึกษาของสามีส่วนใหญ่ไม่เคยเรียนหนังสือ และผู้ที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และสูงกว่า ชาวไทยต่งการที่จะมีบุตรเพิ่มเพียงร้อยละไม่เกิน ๔๐ ส่วนใหญ่เป็นสตรีอายุน้อยกว่า ๓๐ ปี สามีมีอาชีพทำนาทำสวนเช่นเดียวกับกับชาวไทยมุสลิม แต่สามีเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และสูงกว่า เป็นที่น่าสังเกตว่าการที่จำนวนร้อยละของชาวไทยมุสลิมต้องการบุตรเพิ่ม มีจำนวนมากกว่าชาวไทยนั้น จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ก็เฉลี่ย ๒.๘ คนต่อสตรี ๑ คน แต่จำนวนบุตรที่คิดว่าเหมาะสมก็เฉลี่ย ๓.๗ คนต่อสตรี ๑ คน ดังนั้นความต้องการจึงมีมากกว่าชาวไทย เพราะชาวไทยนั้นจำนวนบุตรที่ยังมีชีวิตอยู่ก็เฉลี่ย ๓.๖ คนต่อสตรี ๑ คน แต่จำนวนบุตรที่คิดว่าเหมาะสมก็เฉลี่ย ๓.๕ คนต่อสตรี ๑ คน

๓.๔ เปรียบเทียบภาวะเจริญพันธุ์ ทั้งชาวไทยมุสลิมและชาวไทยพบว่า ชาวไทยมีภาวะเจริญพันธุ์สูงกว่าชาวไทยมุสลิม

๔. การปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภาวะเจริญพันธุ์

๔.๑ ผู้ที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภาวะเจริญพันธุ์ ปรากฏว่าชาวไทยมุสลิมมีสตรีเพียง ๑ รายในจำนวนผู้ที่ให้สัมภาษณ์ ๕๐๒ ราย เท่านั้นที่ปฏิบัติ โดยที่ชาวไทยปฏิบัติวิธีต่าง ๆ ถึง ๑๐๕ รายในจำนวนผู้ที่ให้สัมภาษณ์ ๑,๖๔๒ ราย

๔.๒ ความต้องการที่จะควบคุมภาวะเจริญพันธุ์ในอนาคต ทั้งชาวไทยมุสลิมและชาวไทยไม่ต่างกันมากนัก คือต้องการที่จะปฏิบัติในอนาคตไม่เกินร้อยละ ๔๐ ชาวไทยมุสลิมที่ต้องการปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นสตรีอายุ ๒๐ - ๓๕ ปี สามีมีอาชีพทำนาทำสวน ระดับการศึกษาของสามีส่วนใหญ่ได้แก่ผู้ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และสูงกว่า และผู้ที่ไม่เคยเรียนหนังสือ สำหรับชาวไทยที่ต้องการปฏิบัติในอนาคตส่วนใหญ่เป็นสตรีอายุ ๒๐ - ๓๕ ปี เช่นเดียวกับ

ชาวไทยมุสลิม ส่วนใหญ่สามเฝ้าอาชีพรักษาทำสวนและค้าขาย การ รัศับการศึกษาของสามเฝ้า
ส่วนใหญ่วเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ และสูงกว่า

ข้อเสนอนแนะ

เนื่องจากเวลาในการศึกษารั้งนี้มีอยู่จำกัด ผู้ศึกษาจึงมีอาหว่าการศึกษา
เปรียบเทียบได้ค่างกว้างขวาง ประกอบกับข้อมูลที่น่ามาศึกษาเป็นข้อมูลที่ยังมิได้จัดทำ
การวางสถิติค่างเพียงพอ แต่ค่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาได้พยายามนำข้อมูลค่าง ๆ มา
เปรียบเทียบมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ขอสงัเกตุสำหรัการศึกษาเปรียบเทียบผลการวิจัย
ในร้งนี้ก็คือ ผู้ที่ทำการวิจัยในโครงการค่าง ๆ มักจะใช้คำจำกัดความในเรื่องเดียวกัน
แตกต่างกันออกไป รวมทั้งการจำแนกประเภทในเรื่องค่าง ๆ เช่น การแบ่งกลุ่มอายุ
ประเภทของอาชีพ รัศับการศึกษา เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้ทำการศึกษาเปรียบเทียบประ
สบัญหาอยู่เสมอ ๆ

สำหรัการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อภาวะเจริญพันธุ์ของ
ชาวไทยและชาวมุสลิม ผู้ศึกษาขอเสนอแนะเผื่อการศึกษาเปรียบเทียบค่างนี้คือ

๑. เปรียบเทียบภาวะเจริญพันธุ์โดยเฉลี่ยต่อสตรี ๑ คน ของสตรีชาวไทย
และชาวมุสลิม จำแนกตาม

- ก. การศึกษาของสามเฝ้า
- ข. อาชีพของสามเฝ้า

- ๒. เปรียบเทียบทัศนคติของสามเฝ้าที่มีต่อจำนวนบุตรที่คิดว่าเหมาะสม
- ๓. เปรียบเทียบอายุของสตรีเมื่อสมรสครั้งแรก
- ๔. เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของจำนวนบุตรที่ยังมีชีวิตอยู่และจำนวนบุตรที่
ต้องการ รัศับกับจำนวนบุตรที่คิดว่าเหมาะสม จำแนกตามกลุ่มอายุของสตรี
- ๕. ความต้องการที่จะมีบุตรเพิ่ม จำแนกตามเพศของบุตรที่ยังมีชีวิตอยู่
- ๖. ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีผลต่อการรัศับวิธีการวางแผนครอบครัว
มาปฏิบัติ ได้แก่ผู้ที่ตัดสินใจในกิจการค่าง ๆ ของครอบครัวเป็นต้น